

Promenáda 1896

A millicentenáriumi eseménysorozat egyik kiemelkedő rendezvénye zajlott 17-én az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkban. E napon ugyanis újabb kiállításokkal gazdagodott az emlékpark – értékes szórakozást, múltunk emlékeinek idézését biztosító – látványainak tárháza.

Az ünneplő közönség jelenlétében ugyanis megnyílt a Promenáda 1896 című kiállítás, valamint Józsa Judit keramikuskolportársainak, továbbá a millicentenáriumi gyermekrajz pályázat legszebb munkáinak bemutatója. E naptól látható még – a Magyarok Világszövetsége pavilonjában – Kunkovác László Balogh Rudolf-féles fotóművész – Így élhettek elődeink a honfoglalás korában című – kiállítása is.

Dr. Trogmayer Ottó, a Szegedi Móra Ferenc Múzeum igazgatója bevezetőjében utalt arra a hosszú útra, amely 26 esztendő alatt – a park területén az első bodzabokrok kivágásával kezdődve – vezetett el a napjainkra határainkon túl is ismertté vált emlékhely kialakításához, és ezzel együtt a kilenc állandó kiállítás feltételeinek megteremtéséhez. Dr. Bereczky Loránd, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója megnyitó beszédében többek között hangsúlyozta: az agyunkat mozgató és hangulatunkat felderítő gyönyörű látványokkal immár teljessé vált a Feszty-körkép épületeinek értékes „kinálatsorozata”. A Promenáda 1896 című viselettörténelmi kiállítás az országban egyedülálló színvonalon és mélységgel tárja a látogató elé e kor egy kis-, illetve nagyvárosának hangulatát, az emberek életének egy-egy pillanatát.

Szatmári József, Lipótváros általános alpolgármestere Noé bárkájához hasonlította az emlékparkot, amely a magyarság történetéből kíván minél többet megörökíteni, azzal, hogy helyet ad az értékek bemutatásának. Kovács Gergelyné, a Budapesti Posta Múzeum igazgatója pedig a Korondról érkezett fiatal keramikuskolportárs, Józsa Judit életútjának legfőbb állomásait idézte fel. Mint elmondta: a két esztendeje áttelepült – akkor mindössze 19 esztendő – lány megküzdött azért, hogy gyermekkori álmát valóra váltsa megformálva a honfoglalók szobrait. (Az őseink életét felelevenítő kiállítás csak augusztus 31-ig látható az emlékparkban. A szerk.)

A megnyitónépszerűség romániai magyar tródszövetség, Bartis Ferenc, a művészeti édesapjáról, Józsa János Európa-szerte ismert székely keramikusról is szólt, amikor méltatta a kiállított alkotások szépségét, mondanivalóját. Szavai után Buda Ádám énekmondó – a hely hangulatához méltóan – előadásában a régi regösök emlékét idézte fel.

N. Rácz Judit

● Egy osztrák-magyar musical Elisabeth – sikerszéria

„Éljen a magyarok királynéja”. (Fotó: Miskolczy Róbert)

Erős történet olvad össze jó zenével és színvonalas koreográfiával – ez a musical-siker alapfeltétele. A végóráihoz közelebb Monarchia történelmébe ágyazott regény, Erzsébet királynő élettörténete attól lesz erős Michael Kunze (Müller Péter Sziámi-fordította) librettójában, hogy tele van személyes drámmakkal. És attól, hogy – az írói érzékenységnek hála – mégsem válik holmi melodrámmá.

Végighúzódik rajta egy igen markáns elidegenítő szál: Lucheni anarchisztikus figurája. Erzsébet gyilkosát narrátor-szerepben alkalmazza a szerző. S mivel az egész történet az ő nihiles, cinikus, vagy ironikus okos nézőpontjából tálalódik, elkerülhető a lírai jelenetek érzékesbe fordulása, a történelmi apokaliptikus fenyegetését képesek jelezni a személyes sorscsapások, időzójelbe tételnek az udvari ceremóniák, otthonosság válnak a színpadon a szürrealista színezetű, gomolygó álomképek. Pedig könnyen mosolyt is fakaszthatnának ezek a szükségképpen vázlatos pszichoanalitikai „leletek” és akkor lóttak a színpadi hatásnak! Egy szó mint száz: nagy ötlet volt megtenni a gyilkost mesélőnek, s így mintegy bekeregetni és dramaturgiai fesszessé rántani a számtalan apró képből-jelenetből építkező sztorit. A másik írói ötlet sem gyengébb: ugyancsak

a színpadiasságot szolgálja, mintegy megemeli az egyébként az autentikus részletekhez ragaszkodó librettót az urak között a legnagyobb úr, a halál megszemélyesítése. Van rá jogcím, hiszen Erzsébet verseiben ott a halálvágy. De az éca, amellyel háromjuk alakját – Erzsébetet, Ferenc Józsefet és a Halált – szerelmi háromszögbe köti az író, nem is olyan magától értetődő. „Csak” egyszerű és telitalálatos, mint általában a nagy ötletek. Megéreztetni a kor különösségét, amelyről a tabló készült, s elfogadtatja velünk a Halál kiválasztottjának, Erzsébet királynőnek a különlegességét. Lucheni-stílusban azt mondhatnánk: ez az éces az olyan nőalakká formálja Elisabethet, akiről érdemes musicalt írni. Amelyet aztán egy magyarországi ösbemutatóra érdemes néhány „magyaros” jelenettel fölfűszerezni – és eszik, veszik. (Nem ezért nevezzük osztrák-magyaroknak; hanem mert az író osztrák szülők – Prágában született, Németországban él – gyermeke, a zeneszerző pedig szabadkai – Hollywoodban él – magyar.)

Lévy Szilveszter zenéje a másik főszereplő. Formáltságában, kompozíciós ki-munkáltságában, mives és ötletes hangszerelésében, slágergyanús dalaival egyenrangú a sztorival. Alkalmazkodó és hatást erősítő. Operai szerkezetével, zenéi idézeteivel, a klasszikus és a modern elemek dramaturgiai indokolt, de so-

sem szájaragós elkülönítéssel és vegyítéssel imponáló muzsika ez. Maklár László vezetésével roppant magabiztosan és műfaji hivatottsággal reprodukálja a mindössze néhány hangszerral kiegészített szegedi szimfonikus zenekar.

A koreográfia nem nőtt egyenrangúvá. Vagy tekintenünk kell a mostoha időjárást? Az első két előadás agyonázott színpadán valószínűleg minden táncmozdulat! Mint maga az egész előadás. A forgószínpad lustán mozdult és nyikorgott, mint valami olajozatlan tank, a mikroportok néha – amikor ők akarták – beadták a kulcsot, a szürrealis füstködök nem gomolygtak. Mindez megértésre talált a telt házak szívós egyedeiben (a második előadást csak 11 óra körül lehetett kezdeni – mindenki kívánta!). Így is siker lett az Elisabeth, s ebben oroszánrésze volt Kerényi Miklós Gábor rendezőnek. A konstrukció, a térszervezés, az arány, a színek, fények – árnyékok, mozgások, a színpadi ösztömvézetési hatások, az operai tablók mesterének. Elsősorú látványkonstruktori tevékenységét persze Szegő György sokat tudó díszlete nagyban segítette: a forgószínpadot totálisan kihasználó, igen hatásosan világítható, rafináltan szerkesztett színpad festői tudott lenni, szolgált intimistát és monumentális egyszere. Az Elisabeth tipikusan amolyan jelmez-

tervező-álma-darab; Velich Rita korhű, szürrealista és modern lehetett egyszerre.

A csodás menyasszonyi ruhában – a második előadásban – az illúziókeltő alkutú Janza Kata szép volt, mint Elisabeth a rajongó festők képein. Sáfár Mónika mégis „elisabethesebb”. A titka? Talán a profizmus. Vagy a művészet. Vagy mindkettő – ha valakiben olyan elválaszthatatlan, mint benne. Az első előadás sztárja mindazonáltal: Mester Tamás. Viszi a produkciót a Halál. Vonzó, különleges énekesi teljesítmény, egyéni koreográfia, delejes színpadi hatás. Robbanékony, lehengető, igéző, ellenállhatatlan. A popsztárt pofoncsapta ez a szerep. A másik előadásban Szabó P. Szilveszter is igazán jó, pechjére Mester alighanem legyőzhetetlen Halál. Földes Tamás valahogy vérbelibb anarchista és vérfa-gyasztozban ironikus, míg Forgács Péter erősebben „énekes” Lucheni. Sasvári Sándor perfekt Ferenc József – annak mindegyik életkorában; Lux Ádám ifjú szerelmesként illúziókeltő. Molnár Piroksa Zsófiája nagyhangú, kardos, robusztus. Eluralkodik a színpadon, nem lehet figyelni rá. Kifinomultabban intrikust Hámori Ildikó főhercegnője. Korrekt mind a négy Rudolf, akár csak mind a többiek, az udvar előkelői, vagy a lázadó magyarok.

Az Elisabeth sikerszériája folytatódik a szabadterén.

Sulyok Erzsébet

● Pécs (MTI)

Hat tekercs műbőr rost égett el a Pécsi Bőrgyár Rt. egyik csarnokában hétfőn éjjel. A hengerekre tekercselt, a cipők és táskák beléseként is felhasználható rostos hul-

Bőrgyári tűz

ladékanyag az üres épületben lobbant lángra fél tizenkettő tájban; a tűz továbbterjedését a pécsi, komlóli és

szigetvári tűzoltók az értesítés után két órán belül megfékeztek. A vegyianyag égése következtében valószínű-

sítható, hogy káros gázok jutottak a levegőbe, de hogy milyen összetételű és mekkora mértékű volt a szennyezettség, nem tudták megállapítani. Személyi sérülés a baleset során nem történt.

Magyar gyerekek világtalálkozója

● Csáfordjánosfa (MTI)

Végetért a magyar gyerekek Csáfordjánosfán rendezett millicentenáriumi világtalálkozója; a fiatalok sátrat bontottak, s kedden elcsendesedett a Répce patak környéke. A Sopron közeli község és a Forráshely Alapítvány támogatása révén ezúttal negyedik alkalommal töltötték itt hosszabb-rövidebb időt az itthon és a világ más tájain élő magyar gyerekek, érkeztek a világtalálkozóra az egész Kárpát-medencéből, Nyugat-Európából, az észak-amerikai kontinensről, ideén nyáron öt turnusban összesen hatszázán ismerkedtek a magyarság történe-

tével, kultúrájával, s részvételük a táborozás kínált örömeiben. Az idei programokat a honfoglalás 1100 éves jubileuma jegyében rendezték, a millicentenáriumi irodalmi összeállításokkal, történelmi vetélkedőkkel ünnepezték meg.

A Kator család csáfordjánosfai kúriáját ajánlotta fel arra a célra, hogy az itthon és az anyaországtól távol élő magyar gyermekek találkozhassanak, barátságokat köthessenek. A világtalálkozó fővédnökségét a Belügyminisztérium vállalta, a táborozás feltételeinek megteremtését a határőrség, a rendőrség és más szponzorok segítették.

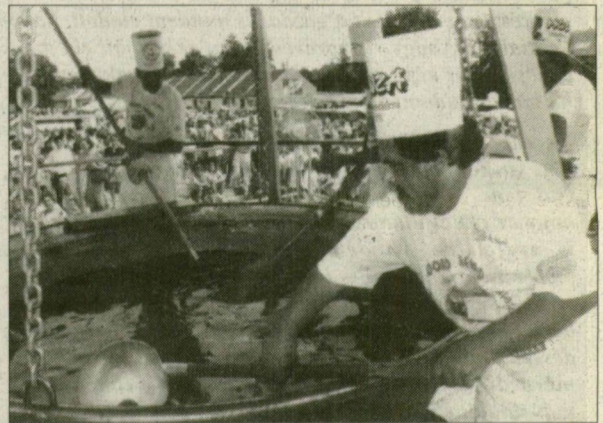
Halálos baleset

● Munkatársunktól

Bordányból Szegedre tartottak a fiatalok kedden hajnalban: a gépkocsit ittasan vezető 22 éves szegedi férfi Bordány és Kiskundorozsma

között egy balivú kanyarban elvesztette uralmát az autó fölött. A fiatalember meghalt, utasa megsérült – tudtuk meg a rendőrségi ügyeletől.

Megették a rekordgulyást

Végre nagykanállal eszünk. (Fotó: Tésik Attila)

Végül fél mázsa marhahúst, kétszáz kiló zöldséget, 180 kiló krumpilt, tíz kiló pirospaprikát, ötszáz be egy bográcsba, s gyűjt alá! Máris kész a világ legnagyobb gulyása. Ahogy a világrekorder bográcsosának receptjét Vásárhelyen kitálálták. A gulyást ennek alapján főzték meg.

Úgy kezdődött az egész, mint valami álom. A vásárhelyi Ifjúsági Kamara kiötlötte, hogy emlékeztetessék tiszti Szent István napját, ha más nem, de azzal, hogy beírja valahogy a rekordok könyvébe Vásárhely nevét. Ha már így volt, akkor valami olyan rekordot szerettek volna felállítani, amit más országban még meg sem próbáltak. Így jött az ötlet, hogy készítsék el a világ legnagyobb bográcsgulyását. De úgy, mint a szegény embernek, nekik sem volt hozzá semmiük. Ezért nekiláttak támogatókat szerezni. A Hódmas vállalta, hogy „összehozza” a 2600 literes

bográcsot, s külön szabásminta alapján sikerült is előbb részeken legyártaniuk, majd összehegeszteniük és a helyére emelniük. Csak, hogy akkor már olyan kifutó is kellett hozzá, amiről a szakácsok és a kukták meg is tudják kavarni az imponáló mennyiségű gulyást. A tisztiorvosi szolgálat pedig csak úgy adta az áldását a kísérletre, ha ezt a bográcsot be is fedik, nehogy behullójék valami nem oda való. A gulyáshoz való is összegyűlt, sikerült algyújtani a bográcsnak, s tegnap dél körül már meg is kóstolhatták a legbátrabbak az ételt. A körülbelül 2300 liternyi, 4000-4500 adag jól fogyott. Aki megkóstolta, biztosan nem maradt éhen. A szervezők a gulyás eladásából származó összeget a kútvolgyi szociális otthonnak ajánlották fel, s most azt várják, hogy tettek belekerüljön a Guinness-féle rekordok könyvébe. Ha minden igaz, a rekord bográcsot jövőre országos turnéra is elviszik.

B. K. A.

AKGÓ PRODUKÓ

A 12 TÖRPE RÁÉR

Westel

A részletekről augusztus 22-től!